

بیت از پنج

شناسایی مسیرهای گردشگری بارو یکرد میراث جهانی ثبت شده
ایران توسط سازمان یونسکو

ترجمه و تألیف:

آرش نورآقایی

سارا سادات مکیان

با همکاری رحیم عنبر

سرشناسه	نورآقایی، آرش
عنوان و نام پدیدآور	شناسایی مسیرهای گردشگری با رویکرد آثار ثبت شده ایران در سازمان یونسکو/گردآوری و تألیف آرش نورآقایی، سارا سادات مکیان.
مشخصات نشر	تهران: مهکامه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۷۲ ص. : ۵/۲۱×۱۴/۱۴ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۷-۴۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	گردشگری - ایران
موضوع	گردشگری - ایران - نقشه‌ها
شناسه افزوده	مکیان، ساراسادات، ۱۳۶۷.
شناسه افزوده	معصومه اکبری، ویراستار
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ش ۷/م/DSRA
رده بندی دیویی	۹۱۵/۵۰۴
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۰۱۰۹۲

نام کتاب: شناسایی مسیرهای گردشگری با رویکرد میراث جهانی ثبت شده ایران توسط سازمان یونسکو
ترجمه و تألیف: آرش نورآقایی و سارا سادات مکیان با همکاری رحیم عنبر
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴
ویراستار: معصومه اکبری
طرح جلد: حسین مبینی‌پور
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی: نقش
چاپ و صحافی: گوهراندیش
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۷-۴۵-۲
قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

مراکز بخش: ۱- تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسید به لبافی‌نژاد، کوچه انوری، پلاک ۸ طبقه دوم.

تلفن: ۶۶۴۹۷۰۵۰ - ۶۶۴۸۸۲۰۳ - ۶۶۴۶۱۵۰۹ - ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱

۲- تهران، میدان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و اردیبهشت، کتابفروشی آگاه.

تلفن: ۶۶۴۶۷۳۲۳ - ۶۶۴۶۰۹۳۲

www.mahkame.com

پست الکترونیکی: en_mahkame@yahoo.com

نمایندگی‌ها شهرستان:

۱- اصفهان: میدان شهدا، خیابان کاوه، بعد از چهارراه باهنر، کوی ولیعصر، پلاک ۴۱۹

بخش کیمیا: ۴۴۸۴۰۲۰ - ۴۴۸۰۲۸۵ (۰۳۱۱)

۲- اصفهان: چهارباغ عباسی، مجتمع تجاری چهارباغ، طبقه زیرزمین، پلاک ۲۶، تلفن: ۲۲۳۸۸۵۶ (۰۳۱۱)

۲- مشهد: کتابفروشی درخشش، تلفن: ۲۲۵۱۹۲۳ (۰۵۱۱)

۳- شیراز: کتابفروشی خوارزمی، تلفن: ۶۴۷۳۷۸۱ (۰۷۱۱)

۴- رشت: کتابفروشی وارسته، تلفن: ۳۲۲۲۶۴۴ (۰۱۳۱)

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	معرفی سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی
۹.....	ملل متحد (یونسکو)
۱۱.....	کنوانسیون میراث جهانی ۱۹۷۲
۱۳.....	آشنایی با مفهوم میراث
۱۴.....	میراث فرهنگی
۱۶.....	معیارهای گزینش میراث فرهنگی و طبیعی
۱۷.....	میراث ملموس و ناملموس، منقول و غیرمنقول
۱۹.....	میراث جهانی ثبت شده جمهوری اسلامی ایران در یونسکو
۱۹.....	میدان امام (نقش جهان)، اصفهان
۱۹.....	تخت جمشید (پارسه، پرسپولیس)، فارس
۱۹.....	چغازنبیل، خوزستان
۲۰.....	تخت سلیمان، آذربایجان غربی
۲۰.....	ارگ بم و منظر فرهنگی آن، کرمان
۲۰.....	پاسارگاد، فارس
۲۱.....	سلطانیه، زنجان
۲۱.....	بیستون، کرمانشاه
۲۲.....	مجموعه کلیساهای ارمنیان ایران

- سازه‌های آبی تاریخی شوشتر، خوزستان..... ۲۳
- مجموعه خانقاه و بقعه شیخ صفی‌الدین، اردبیل..... ۲۳
- مجموعه بازار تاریخی تبریز، آذربایجان شرقی..... ۲۳
- باغ ایرانی..... ۲۴
- گنبد قابوس، گلستان..... ۲۶
- مسجد جامع اصفهان، اصفهان..... ۲۷
- کاخ گلستان، تهران..... ۲۷
- شهر سوخته، سیستان و بلوچستان..... ۲۷
- منظر فرهنگی میمند، کرمان..... ۲۸
- شوش، خوزستان..... ۲۸
- کنوانسیون میراث فرهنگی ناملموس ۲۰۰۳..... ۲۸
- میراث فرهنگی ناملموس جهانی جمهوری اسلامی ایران در یونسکو..... ۳۰
- آیین قالی‌شویان مشهد اردهال..... ۳۰
- مهارت‌های سنتی لنج‌سازی و لنج‌رانی ایرانی در خلیج فارس..... ۳۰
- موسیقی بخشی‌های خراسان..... ۳۱
- آیین پهلوانی و زورخانه‌ای..... ۳۲
- هنر آیینی - نمایشی تعزیه..... ۳۲
- مهارت‌های سنتی فرش‌بافی در استان فارس..... ۳۳
- مهارت سنتی فرش‌بافی در کاشان..... ۳۴
- ردیف موسیقی ایرانی..... ۳۵
- نوروز..... ۳۵
- نقالی، داستان‌سرایی نمایشی ایرانی..... ۳۶
- گذری کوتاه به انواع دیگر میراث از نظر یونسکو..... ۳۷
- میراث دیجیتال..... ۳۷

- ۳۷ مفهوم میراث دیجیتال
- ۳۸ میراث فرهنگی زیر آب
- ۳۸ انواع میراث فرهنگی زیر آب در جهان
- ۴۰ نشانه‌های بهره‌برداری از دریاها
- ۴۱ میراث مکتوب یا حافظه جهانی
- ۴۲ برنامه حافظه جهانی یونسکو
- ۴۳ حافظه جهانی جمهوری اسلامی ایران در یونسکو
- ۴۸ ذخیره‌گاه‌های زیست کره
- ۴۹ ذخیره‌گاه‌های زیست کره ثبت شده جمهوری اسلامی ایران در یونسکو
- ۵۸ لیست پیشنهادی میراث جهانی ارائه شده توسط جمهوری اسلامی ایران
- ۵۹ لیست انتظار ثبت میراث ناملموس ارائه شده توسط جمهوری اسلامی ایران
- ۶۰ طراحی گشت‌نامه
- ۶۰ موضوع تور: معماری
- ۶۲ موضوع تور: عرفان
- ۶۳ موضوع تور: میراث جهانی
- ۶۵ گشت‌های یک‌روزه
- ۶۵ تمرین‌ها
- ۶۶ جداول
- ۶۹ منابع

مقدمه

کتابی که تحت عنوان *شناسایی مسیرهای گردشگری در دست دارید*، با رویکرد آثار ثبت‌شده کشور ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو از جمله میراث جهانی فرهنگی، طبیعی، ناملموس و مکتوب گردآوری و تهیه شده است. میراث فرهنگی موجود در ایران، که گردشگران بسیاری را از ایران و جهان به خود جذب می‌کند، دربرگیرنده جاذبه‌های مادی و معنوی از جمله آثار تاریخی، ویژگی‌های خاص زندگی مردم مانند آداب و رسوم، سبک‌های معماری، موسیقی و حتی ارزش‌های اخلاقی و معنوی است. از این رو، می‌توان گفت که تمامی این میراث یادشده، بیان‌کننده پیشینه تاریخی، فرهنگ و تمدن هر منطقه‌ای از کشور ایران است.

یکی از اهداف این کتاب معرفی این میراث جهانی و آشنایی مدیران فنی دفترهای خدمات مسافرتی و دیگر مخاطبان با این گونه آثار است. این آثار ثبت‌شده هم در سطح ملی و هم در سطح جهانی حائز اهمیت‌اند و جدای از حفظ کردنشان، باید به مخاطبان معرفی شوند؛ زیرا جایگزین‌ناپذیر هستند. در این کتاب، تأکید بیشتر به‌طور اخص بر آشنایی با انواع آثار ثبت‌شده کشور ایران و به‌طور کلی در نظر گرفتن آن‌ها در گشت‌نامه‌های طراحی‌شده است؛ زیرا آثاری که در میراث جهانی به ثبت می‌رسند به‌عنوان مقاصد اصلی گردشگری شناخته می‌شوند. تورهایی که با این محوریت طراحی خواهند شد اگر ترکیبی از انواع میراث گفته‌شده باشند، از جذابیت دوجندان برخوردار خواهند بود؛ برای مثال زمانی که گردشگران در قالب یک تور در زمان خاصی از سال از مسجد جامع و میدان امام (نقش جهان) اصفهان و سپس از مراسم قالی‌شوین مشهد

اردهال (در هفته دوم مهرماه) دیدن می‌کنند، نه تنها از دو میراث جهانی فرهنگی شهر اصفهان بازدید کرده‌اند، بلکه یک میراث ناملموس ثبت جهانی را نیز از نظر گذرانده‌اند. درواقع مخاطبان ابتدا با مفاهیم مربوط آشنا خواهند شد و سپس با کمک این مفاهیم و همچنین نقشه‌های طراحی شده، که به پیوست در کتاب قرار گرفته‌اند، می‌توانند با توجه به خلاقیت خود و در قالب تمرین‌هایی مشخص مسیرهای گردشگری میراث جهانی را طراحی کنند. نمونه‌هایی از چند مسیر گردشگری نیز با موضوعات مختلف در انتهای کتاب آمده است. ضمناً در آینده نزدیک نرم‌افزار Mapsource نیز با قابلیت‌های کاربردی در حوزه گردشگری میراث ارائه خواهد شد. مخاطبان اصلی این کتاب مدیران فنی و مدیران تور آژانس‌های خدمات مسافرتی، راهنمایان گردشگری و علاقه‌مندان به سفرند.

در پایان، سپاس‌دار آقای فاروق مظلومی برای طراحی نقشه‌ها، نشر مهکامه و به‌ویژه خانم قنبری هستیم که در به ثمر رسیدن این کتاب ما را یاری کردند. امیدواریم روزی برسد تا سفر بخشی از روایت‌های زندگی انسان‌ها را تشکیل دهد.

سارا سادات مکیان

تابستان ۱۳۹۴

Sara.Makian@gmail.com